

Får nå sin egen R

Brystkreft er en av de mest vanlige kreftformene hos hund og katt. Diva (5), poserer villig for Rosa Sløyfeaksjonen nå i oktober.

Tekst: Birte H. Runde

Foto: Anne Karin Andersen

Jack Russian terrieren skal etter planen få valper i morgen. Hun er likevel ikke vanskelig å få opp på undersøkelsesbenken for et lite modelloppdrag for en god sak. Oktober er Rosa sløyfeaksjonens måned ved Agder dyreklinikk. Her tilbyr de gratis sjekk av hund eller katt.

– Jeg tenker på at hun kan få det, sier matmor Linda Tølkkø og klør Diva på magen. Ifølge dyrlegen skal hun ikke være mer utsatt for brystkreft når hun er dreptig. Heller ikke skal det ha noe å si at hun får sit tredje kull med valper. Hun har født 13 fra før.

– Men tisper som er steriliserte før de er to år, viser seg å ha mindre sjanse for å få det. Det har med hormonendringer å gjøre, sier dyrlege Camilla Lilleholt.

Hos katt lønner det seg å sterilisere ved seks måneders alder. Da reduseres risikoen for å utvikle brystkreft med 90 prosent.

– Om man velger å gi hunnkatten p-piller for at den ikke skal bli gravid, kan medisinene i seg selv øke risikoen for å utvikle jurkreft, presiserer Lilleholt.

Parallell behandling. Det finnes ikke behandling for hund med brystkreft med spredning, men på Norges veterinærhøgskole forskes det på dette. Forskning på kreftbehandlingen går gjerne parallelt med forskning på krefttyper hos mennesker, siden behandlingen ofte blir utprøvd på hund før mennesker.

– Vi ønsker ikke bare å bidra til å oppdage flere av disse jursvulstene tidlig hos våre firbeinte, mens de enda har god prognose på behandling, men også å væ-

Jack Russian terrieren Diva (5) elsker å posere foran kamera. Også når brystene er i fokus. Dyrlege Camilla Lilleholt ved Agder dyreklinikk gir

Rosa sløyfeaksjon

«Å være med på å øke kunnskap omkring brystkreft generelt»

re med å øke kunnskap omkring brystkreft generelt. Forskningen som foregår med hund som modell har en felles plattform med forskning som pågår på mennesker. På den måten kan informasjon man får ved å forske på jurkreft hos hund gi oss verdifull informasjon om brystkreft hos kvinner, sier Lilleholt.

Behov for nye medikamenter. Brystkreft er en kreftform som oppfører seg veldig likt hos hund og menneske. For svulster uten spredning er kirurgisk fjerning forbundet med god prognose for både hund og menneske. For brystkreft med spredning hos kvinner tilbys ulike etablerte behandlingsprotokoller, men det er stadig behov for nye og mer effektive kreftmedikamenter både hos mennesker og våre firbeinte.

– Jursvulster er den vanligste svulsttypen hos ukastrerte tisper, og den nest vanligste hos hunnkatter. Statistikk viser at hver fjerde tisper vil utvikle denne svulsttypen i løpet av livet. Svulsten kan være godartet eller ondartet (kreft). Det er kun de ondartede svulstene som kan være livstruende, fordi de har evne til å spre seg til indre organer, spesielt til lungene, opplyser Lilleholt.

Studier viser at omtrent 40–50 prosent av svulster i juret hos hund er ondartet, hos katt er dette tallet betydelig høyere.

– Omtrent halvparten av hunder med ondartet svulst vil forårsake hundens død på grunn av fjernspredning dersom de ikke fjernes. Mange av svulstene behandles imidlertid

med hell dersom de fjernes før det har skjedd en fjernspredning, sier Lilleholt.

Variierende utseende. – Jursvulster har et veldig variierende utseende, og fordi de ikke plager dyret i tidlig fase, blir de ofte oppdaget ved tilfeldighet for eksempel ved pelsstell, sier dyrlegen.

Hunder har fem par jurkjertler, de aller fleste svulstene oppstår i de to bakerste. Halvparten har en enkelt svulst, den andre halvparten har flere svulster samtidig.

– De fleste godartede svulstene vil være små, faste, velavgrensede og uten feste i vevet omkring, men det er vanskelig å avgjøre kun ved å kjenne på svulsten om den er godartet eller ondartet. Hos dyrlegen vil man vurdere svulstens omkrets og forsøke å klassifisere svulsten ved hjelp av andre kjennetegn, opplyser Lilleholt.

Lymfeknutene i områdene undersøkes for mulig spredning hit, og det kan bli aktuelt å ta røntgenfotografi av brystet da spredning oftest skjer til lungene.

– For å vite med sikkerhet hvorvidt en svulst er god- eller ondartet, er det nødvendig med en vevsprøve, som kan fås enten ved uttak av en vevsbit (biopsi) fra svulsten eller ved å fjerne svulsten i sin helhet ved operasjon, opplyser dyrlegen.

Vanligste behandling for jursvulster er operasjon, og er per i dag anbefalte behandling så lenge fjernspredning ikke er påvist.

KONTAKT OSS

Har du dyrespørsmål du ønsker å få svar på i denne spalten eller bilder av deg og kjæledyret ditt, skriv til dyrlegene@agderposten.no
Husk navn både på kjæledyret og deg!

FAKTA

Brystkreft hos hund

- Brystkreft, eller jurkreft som det heter på fagspråket, er det hyppigst forekommende kreftsykdommen hos hunder. Den oppstår oftere på hund enn menneske.
- Det har vært vanlig å bruke rotter og mus i tester av kreftmedisiner, men i kreftstudier anser forskere hund for å være bedre egnet både siden de er mer biologisk like mennesker og at det da er kreft om har oppstått spontant. I tillegg skyldes mange kreftformer arvelige faktorer, og genetiske studier av kreft hos hunder kan

derfor belyse årsak og utvikling av kreft hos mennesker. Dette er mulig fordi hundegenomet er godt kartlagt.

- I tillegg er det vist at å teste ut nye kreftmedisiner på hunder gir et riktigere bilde av hvilken effekt og hvilke bivirkninger medisinen vil kunne ha på mennesker, enn når medisinen testes på rotter eller mus.

- En viktig presisering er at hundene som blir studert har fått sykdommen naturlig (spontan).

Kilde: Forskning.no

gratis brystsjekk for kjæledyret ditt i hele oktober.